

Zákaz účasti otců nám spíš zkomplikoval práci. Opatření přijímáme bez hlubšího přemýšlení, říká porodník

denikn.cz, 5. 4. 2020

Jana Ustohalová

Přednosta porodnické kliniky ostravské fakultní nemocnice Ondřej Šimetka získal loni v květnu Cenu Via Bona za pomoc druhým. Foto: ČTK

Ostravská fakultní porodnice jako jedna z mála v Česku pouštěla otce k novorozencům těsně po porodu. „Nechtěli jsme o jejich přítomnost přijít. Myslím, že je fajn, když jsou u rodičky,“ vysvětluje v rozhovoru pro Deník N přednosta tamní gynekologicko-porodnické kliniky Ondřej Šimetka. Po krátké nucené pauze se chce k této praxi zase vrátit.

Pracoval jste na několika zahraničních misích Lékařů bez hranic. Máte z nich zkušenosti s epidemiemi? Dá se ta dnešní s něčím srovnat?

Zažil jsem před dvaceti lety ve Východním Timoru velkou epidemii. Poté co získal nezávislost a byl kompletně vypálený, byla tam epidemie akutní podvýživy, malárie, tuberkulózy a hlavně spalniček, což je mnohem nakažlivější infekce než Covid-19. Zemřely tam desítky dětí.

S dnešní situací se to ale nedá vůbec srovnávat, s tím nemá zkušenost nikdo a rozhodně situaci nechci zlehčovat. Poprvé se taková hrozba a v takovém rozsahu dotkla vyspělého světa, lidé jsou z toho vyděšení. Vzhledem k tomu, co denně vidí v médiích, ani není divu.

Překvapuje mě ale, že část veřejnosti je ochotná přijmout v podstatě jakákoliv opatření bez hlubšího přemýšlení. Čím tvrdší opatření, tím lepší. Možná že tím, že jsem se jako lékař pohyboval v jiných kontextech, ve válkách a viděl jsem i jiné epidemie, vnímám to trochu jinak.

Opatření chápu, ale hodně mě trápí možné dlouhodobé důsledky drastických omezení a jejich dopady na lidské životy, finanční situaci, strach z budoucnosti. Lidé to začínají vnímat velmi špatně.

Proč jste na klinice dočasně zakázali přítomnost otců po porodu?

Kvůli tomu, že se ukázalo, že jsou ve fakultní nemocnici dva nakažení lékaři, byť z jiného oddělení. Jakmile se došetří jejich kontakty, přítomnost otců zase povolíme. Doufám, že po víkendu. Nechtěli jsme, aby to někdo použil proti nám.

Porodnice Fakultní nemocnice Ostrava až do středy umožňovala přítomnost otců hned po porodu. Zakázala je kvůli tomu, že dva lékaři z jiného oddělení měli pozitivní test na koronavirus. Zdroj: FB Fakultní nemocnice Ostrava

Otcové nesmí být u porodů. Ale jako zákonní zástupci mají podle výjimky ministerstva zdravotnictví právo na styk s nezletilými dětmi. To se týká i novorozenců. Přesto to většina porodnic neumožňuje. Jak je možné, že to šlo ve FN Ostrava?

Nechtěli jsme o přítomnost otců přijít. Myslím, že je fajn, když jsou u rodičky. Respektujeme ale mimořádná opatření vlády a zákaz otců u porodu. Nicméně v tiskové zprávě ministra se zároveň objevilo, že se to nevztahuje na právo návštěvy novorozence.

Takže otcové k porodu nesmí, ale na oddělení šestinedělí paradoxně můžou. To si ale myslím, že je nevhodné, protože je tam větší pohyb osob, pokoje jsou dvoulůžkové, otcové by se potkávali s jinými rodičkami, a to nechceme.

Kdežto na porodním pokoji, který je jednolůžkový s vlastním samostatným sociálním zázemím, se otec potká jen se svou ženou, miminkem a maximálně s porodní asistentkou, eventuálně s

lékařem. Využili jsme tedy tohoto okamžiku, kdy žena porodí, a ještě předtím, než je odvezena na poporodní oddělení, je dvě hodiny na porodním pokoji se svým miminkem.

Otec je buď doma, nebo se pohybuje v okolí porodnice a je v kontaktu se svou partnerkou. Když se blíží konec porodu, dostane vědět. Není to tak, že by stál za dveřmi. Jakmile žena porodí, přijde na pokoj ke svému dítěti a ženě. Dostane předtím roušky, čepici, plášť a návleky, změříme mu teplotu, poptáme se na anamnézu.

Stráví s nimi půlhodinu, hodinu nebo dvě, a když žena přechází na oddělení šestinedělí, už s ní dál nejde. A prosíme je, ať tam nechodí.

Naše opatření není ale žádným univerzálním návodem pro všechny porodnice. Respektuji, že někde to v praxi může činit problémy a je na daném zařízení, jak se nakonec rozhodne.

S otcí nebo jiným doprovodem u porodu se běžně v provozu porodnic počítá, do určité míry zastupují zdravotníky v péči o rodičí ženu. Nakolik složitější má teď práci personál porodnice?

V našem případě nám zákaz otců u porodu spíš zkomplikoval práci. Doprovázející osoba ženě třeba pomáhá do sprchy, podá ručník, pití, zná ji nejlíp a ženám to tak vyhovuje. Na doprovod jsme zvyklí, po těch letech nám to přijde přirozené. Ne všechny ženy chtějí mít u porodu partnera, nikoho k tomu nenutíme. Ale ta možnost tu byla pro ty, kteří chtějí. Než přišel zákaz.

Samy porodní asistentky mě dokonce i dnes žádají o výjimky pro některé otce, což nemohu udělat, ale ten přístup se mi líbí. A rodičky velmi oceňují naši otevřenou komunikaci. Je to mnohem jednodušší než jít cestou paragrafů, zákazů, tlaků a protitlaků.

Proč je přítomnost otců po porodu podle vás důležitá?

Ze dvou důvodů. Protože je to dobré pro matku i dítě a protože otec je stejně tak zákonný zástupce jako matka. Oba dva mají stejný nárok být s dítětem. Konzultovali jsme to s epidemiologem, vedením nemocnice i právníkem. Nechceme situaci vyhrotit, aby to otcové tlačili přes paragrafy, takže jsme vymysleli variantu návštěvy těsně po porodu.

Ondřej Šimetka (49)

Gynekolog a porodník. Dlouholetý přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky Fakultní nemocnice Ostrava, kde se narodí kolem 2400 dětí ročně a která patří mezi tři největší centra v Česku pro riziková těhotenství. Specializuje se na rizikové stavy v těhotenství, například HELLP syndrom.

Od roku 1999 byl šestkrát na misi Lékařů bez hranic, mimo jiné ve Východním Timoru, Libérii či na Šrí Lance. Je členem dozorčí rady české pobočky. Pracoval také pro OSN či Královskou australskou chirurgickou společnost.

V několika zemích školil lékaře a porodní asistentky a podílel se na programech snižování mateřské úmrtnosti. Loni získal Cenu Via Bona za úspěšnou dárcovskou kampaň pro Lékaře bez hranic. Vyučuje na Lékařské fakultě Ostravské univerzity.

Stoupl v poslední době počet ambulantních porodů, kdy matky chtějí jít co nejdříve domů?

Před jedenácti lety jsme byli první nemocnice v regionu a jedna z prvních v Česku, která ambulantní porod umožnila. Rodičky si to strašně přály. Po umožnění zájem zcela opadl. I dnes jich je málo, jeden až dva měsíčně, a nijak jejich počet nestoupl. V této situaci jsme urychlili propouštění novorozenců, neonatologové jsou velmi vstřícní. Ale vážne další péče pediatrii, kteří mají děti přebírat.

Jak rozdílný je provoz porodnice v době pandemie koronaviru oproti normálu?

Snažíme se, aby to rodičky nepoznaly, porodnice by pro ně neměla být stresové prostředí. Samotný pobyt u nás se neliší od doby, kdy epidemie nebyla, máme ale zavedená důsledná opatření.

Máme štěstí, že jsme v samostatné budově, máme jediný vchod, nekřížíme se s jiným provozem. U vchodu je ochranka a triáž. Každému, kdo přichází, se měří teplota, dostává roušku, dezinfekci, vyplní dotazník. Ochranka žádá každého, kdo nemusí do budovy, aby zůstal venku, a všichni to chápou.

Všechny pacientky se snažíme objednat na konkrétní čas a dbáme na to, aby neseděly v čekárně blízko sebe. Máme také vyčleněný prostor pro pacientky s podezřením na Covid-19, je to samostatná ambulance.

Přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky ve FN Ostrava Ondřej Šimetka vyjel šestkrát na misi s humanitární organizací Lékaři bez hranic. Působil na Východním Timoru, v Libérii či na Srí Lance. Foto: archiv O. Šimetky

Jak postupujete, pokud k vám přijede žena s podezřením na nákazu?

Chceme, aby nám dala dopředu vědět. Personál v ochranném obleku ji převede do Covid ambulance, tam se udělá vyšetření. Pokud je potřeba hospitalizace, máme na porodním sále samostatný infekční pokoj a na gynekologickém oddělení vyčleněné izolované pokoje, kde jsme schopní ji ošetřit.

Zatím jsme měli šest podezřelých na Covid-19, všechny byly nakonec negativní. Ale nacvičili jsme si na nich v praxi, jak by to fungovalo.

Lékaře jsme rozdělili na tři týmy, které pracují nezávisle na sobě. Každý tým pokrývá péči 24 hodin a odchází domů. Je to proto, že kdyby se do karantény vyblokoval jeden tým, můžou ostatní zajistit provoz oddělení.

Například motolská porodnice matky automaticky odděluje hned po porodu na několik hodin od novorozenců, dokud se neprokáže, že jsou negativní. To neděláte?

To se mi nezdá, není doporučené je hned po porodu oddělovat. Ženy mají mít roušky a mají být v kontaktu s dítětem a kojít ho. To říká i Česká neonatologická společnost. Rutinní oddělování novorozenců od matek v tomto doporučení není.

Zatím nejsme v situaci, kdy můžou být všichni pacienti testováni. Plošně zatím netestuje žádná nemocnice. My na gynekologicko-porodnické klinice začínáme testovat plánované příjmy, tedy ty, kdo přicházejí k vyvolání porodu nebo císařskému řezu, případně k jinému zákroku. Nebo k onkologickému výkonu, který se nedá odložit.

Autor: Jana Ustohalová

Zdroj: <https://denikn.cz/332626/zakaz-ucasti-otcu-nam-spis-zkomplikoval-praci-opatreni-prijimame-bez-hlubsiho-premysleni-rika-porodnik/>